

RAI-välineistö iäkkään henkilön palvelutarpeen arvioinnissa

MITÄ?

RAI-arvioinnilla saadaan kokonaisvaltaista tietoa iäkkään palvelutarpeista

RAI on standardoitu välineistö toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointiin. Eri toimintaympäristöihin ja asiakasryhmille on suunniteltu oma RAI-väline.

RAI-arvioinnissa selvitetään asiakkaan

- toimintakykyä ja terveydentilaa
- elämäntilannetta ja voimavaroja
- palvelutarpeita.

Jokainen arviointiväline sisältää

- arviointikysymykset vastausvaihtoehtoineen
- arviointikäsikirjan, joka sisältää RAI-arvioinnin periaatteet ja -arviointiohjeistuksen.

Arviointituloksista muodostuu

- herätteitä, jotka auttavat tunnistamaan asiakkaan vahvuuksia ja toimenpiteitä vaativia ongelmia
- RAI-mittareita, joita käytetään asiakkaan hoidon suunnittelussa, toteutuksessa ja seurannassa.

MIKSI?

RAI-tieto apuna palvelujen kohdentamisessa

Asiakkaan RAI-arviointitieto antaa hoito- ja kuntoutustyön ammattilaiselle ymmärryksen asiakkaan tilanteesta, tarpeista ja toiveista. Kattavan ja järjestelmällisen RAI-arvioinnin avulla palvelut voidaan kohdentaa asiakkaan tarpeiden mukaisesti ja oikea-aikaisesti. RAI-välineiden käyttö mahdollistaa asiakkaan toimintakyvyn muutosten seurannan.

Vanhuspalvelulaki edellyttää RAI-välineistön käyttöä iäkkäiden henkilöiden toimintakyvyn arvioinnissa säännöllisten sosiaalipalvelujen käynnistyessä ja niiden toteutuksen aikana.

MITEN?

RAI-arviointi tehdään moniammatillisesti yhdessä asiakkaan kanssa

Arviointikysymykset on laadittu niin, että niissä huomioidaan kokonaisvaltaisesti asiakkaan fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä vointi, voimavarat ja elämäntilanne.

Onnistunut arviointi edellyttää moniammatillista yhteistyötä, jossa eri alojen ammattilaiset täydentävät arvioinnissa tarvittavia tietoja. Asiakkaan ja läheisen osallistuminen arviointiin ja asiakkaan oman näkemyksen selvittäminen ovat tärkeä osa RAI-arviointia.

RAI-arvioinnin tekemiseen on perehdyttävä huolellisesti. RAI-arviointikäsikirjan käyttö turvaa yhdenmukaisen ja luotettavan arvioinnin.

RAI-arvioinnin 5 vaihetta

- 1. Tiedonkeruu RAI-arviointia varten** auttaa muodostamaan kattavan näkemyksen asiakkaan tilanteesta. Asiakkaan ja tämän läheisen osallistuminen arviointiin on olennaista.
- 2. Arvioinnin toteutus ja kirjaaminen** tehdään asiakkaan näkemykset ja toiveet huomioiden. Tärkein tiedonlähde on asiakas itse. Asiakkaan mukanaolo luo tyytyväisyyttä, turvallisuutta ja luottamusta.
- 3. Asiakkaan tarpeiden tunnistaminen arviointitiedon pohjalta** tuo esiin esimerkiksi toimintakyvyn tai kognition vajeita, joihin voidaan hoito- ja kuntoutustyön keinoin puuttua.
- 4. Arviointitiedon käyttö hoito-, kuntoutus- tai palvelusuunnitelmassa** varmistaa asiakkaan tarpeiden mukaiset palvelut. Asiakkaan kanssa yhdessä asetetut tavoitteet ovat tärkeä osa suunnitelmaa.
- 5. Hoidon toteutus ja seuranta** tehdyn suunnitelman mukaisesti edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. RAI-arviointi tehdään uudelleen asiakkaan tilanteen muuttuessa oleellisesti tai vähintään puolivuositain.

Säännöllisesti toteutettavilla RAI-arvioinneilla seurataan asiakkaan tilannetta ja suunnitelmien toteutumista.

RAI-arviointitiedon hyödyntäminen

Asiakastyössä RAI-tietoa hyödynnetään hoito-, palvelu- ja kuntoutussuunnitelman laatimisessa ja palveluihin ohjaamisessa. Säännöllinen ja ajantasainen arviointitieto mahdollistaa asiakkaan tilanteen ja toimintakyvyn muutosten seurannan. Havaittuihin ongelmiin voidaan reagoida nopeasti ja ennaltaehkäisevästi.

RAI-tieto helpottaa ja edistää ammattiryhmien välistä tiedon välitystä ja yhteistyötä. Lääkärit voivat esimerkiksi hyödyntää RAI-tietoa asiakkaan hoidossa, seurannassa ja palveluihin liittyvissä lausunnoissa. Myös sairaalan ja päivystyksen henkilöstö voi hyödyntää RAI-tietoa asiakkaan aikaisemman tilanteen hahmottamiseksi.

Lisätietoja

Palvelutarpeiden arviointi RAI-järjestelmällä
thl.fi/rai
THL:n RAI-verkkokoulu
verkkokoulu.thl.fi

Yhteystiedot

THL:n RAI-neuvonta
rai@thl.fi
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
thl.fi | [@THLorg](https://twitter.com/THLorg) | [#finRAI](https://hashtagger.com/finRAI)